

Setkání rodáků a starousedlíků po 70 letech – 25. července 2015 - program

Kulturně-historické sdružení Malé Veleně, Jedlky a Soutěšky s finančním přispěním Obce Malá Veleň připravuje Anenské odpoledne se setkáním rodáků a starousedlíků na sobotu 25. 7. 2015.

V 11 hodin se otevře kostel sv. Anny v Jedlce. Připravena zde bude k prohlédnutí kronika obce (1945 – 2008), kronika školy (1945 – 1976), fotografie z období po roce 1945 a také Kniha návštěv, kam se může každý návštěvník podepsat. Můžete také známým nebo přátelům poslat pohlednici s pozdravem ze setkání rodáků, z návštěvy koncertu. Kdo bude mít zájem, může v kostele zapálit svíčku za své blízké i vzdálené.

Ve 12 hodin proběhne v kulturním domě slavnostní přivítání rodáků a starousedlíků zástupci naší obce. Zde se také dozvíte, jak se v současné době žije v naší obci, o tom, jak pracuje Obecní úřad, co se v uplynulých několika letech podařilo nebo nepodařilo udělat a další zajímavosti. K nahlédnutí zde bude i současná kronika obce.

Před kulturním domem bude místo pro posezení, vzájemné popovídání i stánek s bohatým občerstvením (domácí palačinky, káva všeho druhu, horká čokoláda, chlazené džusy, cukrová vata, výborné masové klobásky na grilu, topinky se sýrem a kapií, pivo i alkohol). Občerstvení bude také v restauraci.

Od 14 hodin se bude konat v kostele poutní mše k oslavě sv. Anny, patronky kostela.

Od 15 hodin bude k poslechu hrát před kulturním domem MP band. Možnost posezení.

Od 16 hodin zazní v kostele písně Kytlického pěveckého sboru, např.:

Na úvod s doprovodem varhan: Je vous salue Marie (Mariánská modlitba), Ave Verum Corpus (Mozart), Ave Maria (Luciani).

Následující skladby bez doprovodu (a capella): Ó bone Jezu -Palestrina, Dona la Pace (meditační píseň), Wait for the lord (Tajze).

Na závěr zazní i spirituály: Ride The Chariot, I'm so glad, Deep River, This little light of mine, Give me that old time religion.

Celý program je uveden na vývěškách v obci a bude připravený také v kostele.

Na snímcích je připomínka z prvního setkání rodáků a starousedlíků v minulém roce. Fotografie Petra Koláčková.

Úvodní text české školní kroniky: 1945 – 1946

Školní rok byl zahájen dne 17. září 1945. Ředitel školy Miloslav Průcha s 27 žáky a jejich rodiči připravili zahájení prvního vyučování v české škole. Vyučovalo se pouze v jedné třídě. Domácí nauky vyučovala Věra Finkousová.

Během roku přistoupilo 28 žáků, synků a dcer nových budovatelů pohraničí. V této době byl také uskutečněn odsun Němců z pohraničí tam, kde si přáli vždycky být – Heim ins Reich – a s nimi odešlo i 14 žáků zdejší školy.

Školní výlet za účasti všeho žactva byl uspořádán dne 18. VI. 1946 do Doks a na hrad Bezděz, kde bylo žákům ukázáno místo, kde byl vězněn Václav II., král český a jiné pamětihodnosti.

Dozvíme se zde ale i události, které nesouvisí přímo s provozem školy. Například:

Den 20. V. 1946 je nesmazatelně vepsán do dějin naší obce. V ten den totiž byly zdejšími zemědělci slavnostně předány dekrety o vlastnictví půdy. Půda po mnoha staletích se tak opět vrátila do českých rukou.

Počty žáků, tříd, učitelé, výlety, mimořádné zápisy (ř. = ředitel školy)

1945-46	I.tř.: 27 žáků	ř.Mil. Průcha, školní výlet Doksy, Bezděz.	
1946-47	I.tř.: (1+2) 28 žáků	ř.Mil. Průcha	II.tř.: (3+4+5) 22 žáků
Školní výlet Hřensko.			MŠ
1947-48	I. (1+2) 25 žáků	ř.Mil. Průcha	II. (3+4+5) 27 žáků
			Od 15.10.
			A. Konečná
			L. Koukalová
			A. Konečná
			Alena Pleskotová

Dne 28. února 1948 se stala velká změna – celý text je ve školní kronice přiložen.

1948-49	I. 25 žáků	ř.Mil. Průcha	II. 32 žáků
1949-50	I. 28 žáků	ř.Mil. Průcha	II. 36 žáků

Školní výlet: Hřensko parníkem. Žáci sbírají mandelinku bramborovou.

Pokračování v některém dalším čísle Veleňáčku.

Přemýšlím o tom, jak se žilo dříve... jak žili naši rodáci a starousedlíci

Starousedlíci... patřím mezi ně také. Většinou se přistěhovali do naší vesnice před 70 lety, v roce 1945, společně se svými rodiči. Někteří zde prožili své dětství a žijí tu dodnes, jiní se postupem času odstěhovali a na své mládí, zde prožité, často vzpomínají...

Vzpomínají na obec, která nebyla zarostlá keři, stromy a různými dřevinami, kde se nejen na loukách, ale na všech i sebemenších plochách, v příkopech i na stráních v létě sekalo seno, které krásně vonělo. Na polích se pěstovalo obilí, později se na loukách pásli dobytek. Bylo zde mnohem více domů. Ty domy, o které se nikdo nestaral, byly postupně zbourány. Samozřejmě se také některé nové postavily.

Bylo to v době, kdy nebyla televize a podobné vymoženosti, jako video, CD, DVD, nebyly MPtrojky, mobilní telefony, počítače, tablety, internet atd. I když se lidé přistěhovali z různých končin, dokázali se seznámit, sprátlit. Dospělí zde pořádali zábavy a plesy. Lidé dokázali sedět u radia a poslouchat rozhlasové hry, pohádky, sportovní přenosy. My, děti, samozřejmě s nimi.

Velkou „vymožeností“ byla třeba promítačka diapositivů, kde na filmovém pásku bylo kolem 20 barevných obrázků z pohádky a při jejich promítání se pohádka vyprávěla. Každý vypravěč do toho vložil kousek toho svého „já“. Vyprávěli nejen dospělí, ale i děti, které promítané obrázky sledovaly.

Spotřeba vody byla podstatně nižší. Nebyly splachovací záchody, koupání rodiny bylo většinou v sobotu – v jedné vaně se postupně vykoupali všichni členové rodiny. Nebyly pračky. První elektrická pračka byla vyrobená tzv. na koleně. V dřevěné bedně byl elektromotor, sletovaná plechová vana, kde se na boku točila ve vodě vrtulka. Rovněž spotřeba elektřiny byla nižší, protože elektrické spotřebiče se začaly postupně teprve vyrábět a používat. Po válce se elektřinou hlavně svítilo.

Do školy jsme chodili v Jedlce. Byla to málotřídka, ale byla v obci. Malí školáci nemuseli nikam dojíždět. Nikdo se nemusel bát, že se děti nevrátí domů. Nebyly telefony, které mají dnes děti od těch nejmenších, a přesto vše fungovalo. Stačilo zapískání, a ten, na koho to platilo, věděl, že má jít domů. Nebo třeba - až se setmí, tak budete doma – měly děti pokyn od rodičů.

Starší děti chodily do školy do Benešova nad Ploučnicí. Všechny. Když byla zrušená škola v Jedlce, tak i prvňáci. Nejezdilo se do Březin, do Děčína... Škola byla jediná, ta stará budova v Nejedlého ulici. Jezdili jsme vlakem. Autobusů tehdy tolik nejezdilo. Často jsme chodili pěšky. Měli jsme na výběr – buď po silnici (tehdy jezdilo jen několik málo aut, většinou koňské povozy), nebo podle řeky, podle náhonu, nebo lesem podle železnice. Všechny tři cesty byly příjemné. Doma nás rodiče poučili, kam nemáme chodit a my vše bez problémů zvládali. Do Benešova n.Pl. do školy chodily i děti z Velké Veleně. Každý den z kopce na zastávku, vlakem do Benešova a odpoledne zpět a opět pěšky na kopec. Za každého počasí, v létě, v zimě. Na cestování vlakem jsme měli slevy. Do školy jsme si nosili zabalenou svačinu. Žádné lahve s pitím, žádné automaty na limonády atd., pila se voda z kohoutku.

Děti dostávaly školní pomůcky zdarma. Ve škole se vše počítalo buď „z hlavy“, nebo písemně. Nebyly kalkulačky a jiné vymoženosti. Psalo se do sešitů, prvňáci zpočátku tužkou, pak obyčejným perem s násadkou. Inkoust byl v kalamářích v lavici. Dbalo se na to, aby písmo bylo úhledné, posazené pěkně na lince, se stejným sklonem všech písmen a bez chyb. Bylo to psací písmo, ne nějaká „polotiskace“ drápanice. Neměli jsme předepsané natištěné písanky. Ukázkové písmo předepisoval učitel.

Naše maminky a babičky se pečlivě staraly o to, aby naše oblečení bylo čisté a jakákoliv dírečka byla okamžitě opravena. Byla by ostuda chodit v oblečení, které by mělo díru. A dnes? Nejen do školy, ale i po ulici se chodí v „rozervanejch“ hadrech, čím mají kalhoty větší díry, tím jsou více „in“. Prý je to moderní. Díry se proto na kalhotách vytvářejí i uměle. A nejen to – takhle rozervaný a vodřený hadry se také drazé kupují. (Omlouvám se za lidovější výrazy, ale ty spisovně se mi k tomu jaksi nehodí.)

Hřiště měla škola přímo u budovy, hřiště bylo také před kostelem, další hřiště mezi Jedlkou a Soutěskami u řeky. Tam, co je dnes vyasfaltovaný prostor, zamknutá závora na příjezdové cestě a kam nikdo nechodí. Protože je to prý mimo střed obce (i když vezmeme-li mapu, tak se toto hřiště nachází téměř uprostřed našich obcí).

I když jsme jako mládež neměli ty různé technické vymoženosti, které se dnes většinou vyznačují sluchátky na uších, takže jejich majitel nevnímá okolní svět, dokázali jsme se zabavit. Téměř každé odpoledne, nebo večer, se scházela parta mladých buď u řeky, nebo v Jedlce na hřišti před kostelem (to už tam není) a společně jsme zpívali nebo hráli hry (odbíjenou, nohejbal, taky vybíjenou – „vybika“, ta se hrála stále). Pokud někdo uměl zahrát na hudební nástroj, připojil se ke zpěvu – a takto se zpívalo často dlouho do noci. Ve všední den, o svátcích – kdy byl čas.

Pokračování v některém dalším čísle Veleňáčku. Vaše vzpomínky zde také rádi zveřejníme.

Jaroslav Dostál

Veleňáček, zpravodaj Kulturně – historického sdružení Malé Veleně, Jedlky a Soutěsky, o. s. www.mala-velen.estranky.cz
e-mail: mala-velen@seznam.cz * Odp. redaktor : Jaroslav Dostál, Malá Veleň 29 * Tel: 607 583 271 Tisk: Milan Dostál * Členové redakce: Milan Hurt, František Stibor, Petra Kolářková, Michal Kober * Foto archiv * Povoleno MKČR reg. číslo : E 18183 * Náklad: 50 výtisků * Redakce neodpovídá za obsah podepsaných článků * Uzávěrka dalšího čísla je 15.8. 2015 * **Toto číslo vyšlo 20. července 2015**